

Kennis is oorzaak, gevolg
en voorspeller van
begrijpend lezen!

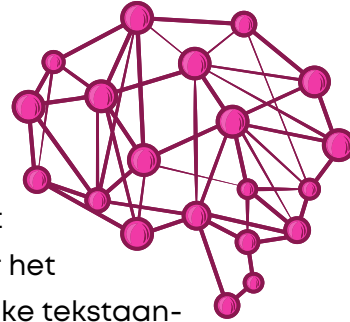
THEMATISCH ONDERWIJS

Thematisch onderwijs betekent dat je als school leerlijnen van diverse vakken samenbrengt en in samenhang aanbiedt.

Kansenongelijkheid

Leerlingen die niet opgroeien in een wereld vol verhalen en die van huis uit weinig *culturele bagage* meekrijgen moeten dit al zo vroeg mogelijk aangeboden krijgen op school. Als je veel kennis hebt over diverse onderwerpen dan leg je ook gemakkelijker *verbanden* en heb je rijkere *voorstellingen* over abstracte begrippen. Wie veel weet, begrijpt een tekst beter en doet zo nieuwe kennis op die nieuwe kennis is weer de basis voor het doorgronden van moeilijkere teksten. Ook ontwikkelt een lezer door een rijke tekstaanbod een grotere woordenschat en die grotere woordenschat heeft weer invloed op het vloeiend kunnen lezen van een tekst wat vervolgens weer van invloed is op het begrip van de tekst. Om leerlingen eerlijke kansen te geven moet de achterstand van veel leerlingen in kennis van de wereld of taal (woordenschat) zoveel mogelijk worden ingelopen. Kansengelijkheid zit dus voor een belangrijk deel in rijk (kennis)curriculum.

Voorwaarden

De uitvoering van thematisch onderwijs vraagt om (rand)voorwaarden om de aanpak ook succesvol te laten zijn:

- De activiteiten moeten binnen een thematische aanpak op een coherente manier met elkaar verbonden zijn en voor alle leerlingen uitdaging bieden om kennis te verbreden en te verdiepen, aansluitend op het niveau van hun vaardigheden en mogelijkheden. Het is daarbij belangrijk dat de metacognitieve vaardigheden van de leerlingen aangesproken worden, dus dat ze actief uitgedaagd worden om verbanden te leggen tussen de concepten die in het thema aan bod komen.
- De aanpak moet motiverend zijn en de leermotivatie van de leerlingen bevorderen. Dit hangt mede af van de keuze voor het thema dat centraal staat.
- Directe instructie is nodig om lees- en schrijfvaardigheid tot ontwikkeling te laten komen, zodat deze functioneel kunnen worden ingezet bij het werken aan thema's.

Waarom thematisch onderwijs?

Leermaterialen die thematisch georganiseerd zijn, bieden in het algemeen meer **houvast** voor de leerling bij het verwerken en onthouden van de leerstof. Ook creëren ze gelegenheden voor het aanleren van woorden die **laagfrequent** zijn en het stimuleren van de gevorderde woordenschatontwikkeling. Naast de leeropbrengsten die thematisch onderwijs voor de taalvaardigheid kan hebben, blijkt dat een thematische geïntegreerde aanpak tot **positieve houdingen** bij leerlingen leidt. Dit geldt zowel voor lezen als voor andere vakken. Ook de **leesmotivatie** kan toenemen. Door te kiezen voor thema's die voor leerlingen relevant zijn laat je hun zien dat school ertoe doet en dat schoolse kennis niet los staat van de wereld buiten het klaslokaal.

Aanpak

Dat wat leerlingen dienen te leren en langs welke weg wordt aangeduid met de term curriculum, ook wel *leerplan* genoemd. Het beschrijft het (planmatige) traject dat door leerlingen wordt afgelegd voor de activiteit 'leren'. Het ontwerpproces ervan begint bij een *visie*, een opvatting over onderwijs, en loopt door tot de ervaringen die leerlingen opdoen, de leerkansen die zij daarbij aangeboden krijgen en de leerresultaten. Een weldoordacht curriculum vormt een buffer tegen vragen en verwachtingen die vanuit de samenleving op de school afkomen en geeft het team focus. Een goed doordacht curriculum bestaat uit **10 bouwstenen** die je stuk voor stuk zal moeten doornemen om zodoende tot een coherent, relevant en bruikbaar geheel te komen.

Vorm

Er zijn verschillende manieren om je thematisch onderwijs op school vorm te geven. Hieronder wordt dit visueel weergegeven in een spectrum. Aan de uiterste kanten geef je als team het thematisch onderwijs compleet zelf vorm of gebruik je een volledig vakgeïntegreerde methode. Daartussenin is nog van alles mogelijk, er worden enkele suggesties gegeven:

Er wordt geen gebruik gemaakt van een methode. Alles wordt door het team zelf in samenhang ontwikkeld.

Kunstzinnige oriëntatie wordt gekoppeld aan de WO-methode.
De taalmethode wordt gecombineerd met een WO-methode.

Engels wordt gekoppeld aan de WO- of taalmethode.
De WO-methode wordt aangevuld met rijke boeken en teksten.

Er wordt gebruik gemaakt van een 'alles-in-1' methode waarin alle/ meerdere vakgebieden a.d.h.v. een thema geïntegreerd worden aangeboden.